

Verksamhetsplan Anhörigstöd Tidsperiod 2017 – 2018

Handläggare: Anhörigstrateg Stina Lindén

Innehåll

Innehåll.....	2
Inledning.....	3
Bakgrund.....	3
Anhörigstöd är lagstadgat.....	3
Anhörigstöd i Hässleholms kommun	4
Nuläge – anhörigstöd i respektive förvaltning	6
Utvecklingsbehov	7
Extern samverkan.....	8
Budgetförutsättningar.....	10
Övergripande mål.....	11
1. Medarbetare och politiker har goda kunskaper om anhörigstöd.....	11
2. Ett nära och tillgängligt anhörigstöd	13
3. Medborgare får enkel och tydlig information om anhörigstöd inom Hässleholms kommun	13
4. God intern och extern samverkan	14

Diarienummer: 2016/557 012

Fastställt den: 2016-11-18

Fastställt av: Styrgruppen för anhörigstöd i Hässleholms kommun

För revidering ansvarar: Anhörigstrateg

Dokumentet gäller för: Omsorgsnämnden, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden

Giltighetsperiod: 2017-2018

Inledning

Alla kommuner ska ge stöd till anhöriga. Hur detta stöd ser ut varierar från ort till ort. Stödet ska kännetecknas av individualisering, flexibilitet och kvalitet. Denna verksamhetsplan, framtagen på uppdrag av styrgruppen för anhörigstödet i Hässleholms kommun, innehåller såväl bakgrunds- och nulägesbeskrivningar som målsättningar och prioriteringar inför framtiden.

Bakgrund

Anhörigstöd är lagstadgat

Anhöriga har rätt till stöd från kommunen, enligt socialtjänstlagen 5 kap. §§10, 11 och enligt hälso- och sjukvårdslagen §2g. Lagarna tillkom 2009, respektive 2010 och har sedan dess omsatts i praktik i Sveriges kommuner och landsting. Denna praktik har granskats av Riksrevisionsverket, 2014. Stödet ser olika ut i olika kommuner, beroende på lokala förutsättningar, men det ska vara individuellt, flexibelt och av god kvalitet.

Anhörig är den som stödjer, vårdar eller har omsorg om någon närstående som inte klarar sig själv. I socialtjänstlagen specificeras att de närstående kan vara äldre, långvarigt sjuka och/eller funktionshindrade. Med långvarigt sjuka, äldre och funktionshindrade avses bland annat: personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, utvecklingsstörning eller annan intellektuell funktionsnedsättning, långvarig psykisk sjukdom, långvarig eller kronisk fysisk sjukdom och missbruks- och beroendeproblematik. (Riksrevisionen RIR 2014:9). I slutet av augusti 2016 uppdaterades och ersattes Socialstyrelsens vägledning till kommuner för att kommunerna bättre ska kunna tillämpa socialtjänstlagens skrivningar: att anhöriga har rätt till stöd. Uppdateringen är en konsekvens av det utvecklingsarbete som gjorts kring IBIC, Individens behov i centrum.

Åttio procent av all vård och omsorg utförs av anhöriga. Det är en omvårdnadsroll som en anhörig oftast långsamt växer in i, och inte ifrågasätter förrän det är för sent och de redan drabbats av egen ohälsa. Anhörigas insatser i Sverige har värderats till 177 miljarder. Det är en gedigen insats, och det är viktigt att erbjuda ett gott stöd till anhöriga så att de, trots belastande omständigheter, behåller en god livskvalitet.

Även barn kan vara anhöriga. Senaste åren har anhöriga barn och unga uppmärksammats allt mer, t.ex. barn som växer upp med närstående som drabbats av psykisk ohälsa, eller i familjer med våld i nära relationer, eller med närstående som kämpar med och mot ett missbruk. Det bedrivs en hel del förändringsarbete för att hitta möjligheter att stötta barnen. I Socialstyrelsens rapport Stärkt stöd till barn som anhöriga kan man ta del av resultat och slutsatser från fem års utvecklingsarbete, och på deras hemsida presenteras flera goda exempel på verksamheter inom skola och socialtjänst. Barn som anhöriga har enbart under de senaste två åren blivit ett av många aktörer prioriterat område och det förebyggande arbetet, t.ex. generellt föräldrastöd, behöver utvecklas.

Anhörigstöd i Hässleholms kommun

Hässleholm har länge bedrivit ett aktivt anhörigarbete. I kommunen har vi placerat anhörigstödet i så direkt kontakt med anhöriga och deras närstående som möjligt. Inom omsorgsförvaltningen arbetar cirka 135 anhörigombud, vilka bjuder in anhöriga till samtal, anordnar anhörigträffar, anhörigmässor, öppet hus etc.

För ett antal år sedan genomfördes utbildningar i Hässleholms kommun inom anhörigstödet. Då utbildades personal till anhörigombud, vilka tillsammans med sina chefer fick som uppgift att utveckla och förvalta anhörigstödet på sina arbetsplatser. Dessa större utbildningssatsningar genomfördes konsekvent under några år, och inte bara personal utan även politiker och föreningsrepresentanter fick samma kunskapsbas.

På detta vis finns anhörigstödet där det som bäst behövs, där vården och omsorgen möter de anhöriga. Riksrevisionen har i sina granskningar konstaterat att det bästa anhörigstödet är en vård och omsorg som fungerar för den närstående, och att anhöriga inte blir osynliga i sammanhanget. Då är det en god modell att anhörigstödet finns i den omedelbara närheten till vården och omsorgen.

Även i socialförvaltningens och barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter arbetar personal som uppmärksammar anhöriga och erbjuder dem t.ex. samtal för att ge dem information, råd och stöd. Hässleholms modell utgår från en fungerande vård och omsorg, med utbildade anhörigombud, socialrådgivare och familjehandlare, vilket är en framgångsrik modell.

Sedan våren 2016 abonnerar Hässleholms kommun även på *En bra plats*, anhörigstöd via nätet. Sidan har introducerats för personal inom omsorgen under en halvdag under våren 2016, samt för demenssjuksköterskan och personal inom omsorgen under en eftermiddag. Socialförvaltningens Verksamhetsområde Vuxen har också informerats om sidan. Under Anhörigforum 2016 fanns fyra informationstillfällen för allmänheten. Implementeringen fortsätter under 2017-2018 med målet är att åtminstone 100 anhöriga ska hitta hit för att sidan ska anses fungera som kompletterande stöd. Länk till *En bra plats* finns även från vår egen hemsida, och vice versa.

Hässleholms kommuns stöd till anhöriga presenteras på hemsidan under ett eget alias, lätt att hitta om man knappar in adressen och alltså slipper klicka sig fram: www.hassleholm.se/a-stod. Sidan hålls uppdaterad av anhörigstrategen. Här finns information till anhöriga i olika situationer och länkning till sidor om kommunens verksamheter där anhörigstöd finns.

Även tidningen Anhöringen sprider information om anhörigstöd till hushållen i Hässleholms kommun, och ger en bild av vad anhörigstöd är. Tidningen har funnits i mer än ett decennium och har före 2014 haft en spridning främst till anhöriga. Under 2015 och 2016 har den redigerats av anhörigstrategen, tryckts en gång om året, och distribuerats till alla invånare i syfte att höja medborgarnas medvetenhet om anhörigstöd. Den har också delats ut till kommunens verksamheter och vid anhörigträffar, mässor med mera. Tidningen har innehållit artiklar om konkreta exempel på stöd till anhöriga. Därigenom beskrivs även

andra områden inom vård, skola och omsorg och medborgarna får en bild av vad ett särskilt boende är, hur en case manager arbetar, vad som finns på Familjens Hus med mera. I årets tidning finns även en artikel om *En bra plats*. Tidningen finns också som pdf på hemsidan och där finns även tidigare utgivningar publicerade.

Styrgrupp

Anhörigstödet utgår ifrån samarbetet mellan tre nämnder, barn- och utbildningsnämnden, omsorgsnämnden och socialnämnden, där presidierna tillsammans med förvaltningscheferna bildar styrgrupp för anhörigstödet. Styrgruppen sammanträder fyra gånger per år.

Anhörigstrateg – en gemensam resurs

Kommunen har en anhörigstrateg, en förvaltningsövergripande tjänst, med placering i omsorgen, hos myndighetschefen. Strategen ska kartlägga nya behov i de tre förvaltningarna, vidareutveckla verksamheternas stöd, utbilda personal, informera medborgare med mera.

Strategens arbete leds av styrgruppen, vars beslut förankras i respektive förvaltning och på så sätt förs arbetet med att utveckla anhörigstödet framåt.

Ledningsgrupper inom respektive förvaltning

Vad gäller vuxna anhöriga, t.ex. till missbrukare eller personer med psykisk ohälsa, fattas besluten i ledningsgrupperna för socialförvaltning respektive omsorgsförvaltning. För att kunna utveckla stödet på bästa sätt möter anhörigstrategen styrgruppen och de olika ledningsgrupperna flera gånger under verksamhetsåret, vilket borgar för en kontinuitet i anhörigarbetet.

BOSS – ledningsgrupp Vad gäller stödet till barn som anhöriga är strategen adjungerad till BOSS, ett samarbetsorgan för alla tre förvaltningarna (Barn- och utbildningsförvaltning, Omsorgsförvaltning och Socialförvaltning i Samarbete). Här möts åtta verksamhetschefer från de tre förvaltningarna. BOSS-gruppen sammanträder en gång per månad.

Anhörigråd

Anhörigrådet är en sammanslutning av föreningar i Hässleholm, med aktivt intresse för anhörigfrågor: Anhörigföreningen, Demensföreningen, Epilepsiföreningen, FUB (Föreningen för utvecklingsstörda barn och vuxna), HjärtLung, Hörselskadades förening, Neuro, Strokeföreningen och Svenska Kyrkan. Under senaste åren har Afasiföreningen och Parkinsonföreningen lagts ner och därmed lämnat rådet. Även Röda Korset har lämnat, på grund av ändrade prioriteringar och Svenska Kyrkan har efter omorganisation flaggat för samma sak. Flera föreningsmedlemmar har deltagit i de utbildningsåtgärder som genomförts i syfte att utveckla anhörigstödet.

I rådet deltar nämndsordförandena i omsorgsnämnden och socialnämnden, samt förvaltningspersonal från de tre samarbetande förvaltningarna, anhörigkonsulent, anhörigstrateg (OF), samtalsterapeut från Novum (SF) samt specialpedagogisk samordnare (BUF).

Under 2016 utarbetas stadgar för Anhörigrådet och i november ägnas en heldag åt föreningsutveckling i anhörigvård. Dagen genomförs i samarbete med

Studiefremjandet. Genom anhorigradet mojliggors en lokal samverkan med ideburen sektor.

Nulage - anhorigstod i respektive forvaltning

Barn- och utbildningsforvaltningen

I forskola och skola finns manga olika personalkategorier som dagligen moter barn/elever som ar anhoriga, och foraldrar som ar anhoriga till barn/elever med t.ex. funktionshinder.

Pa centrala barn- och elevstods-enheten, cebe, finns specialpedagogisk samordnare, tillika utbildad barnrattsstrateg, som har ett informationsansvar till sina kollegor om vad som hander pa anhorigomradet. Specialpedagogiska samordnaren ar anhorigstrategens samverkanspart i flera barn-som-anhorigfragor, och deltar tillsammans med en av forskolecheferna i det blandade larande natverk som motts under 2016. Alla specialpedagoger i forskolan har genomgatt webbutbildning om anhorigstod, for att hoja medvetenheten om barnens situation som anhoriga och att dessa barn riskerar att fara illa om vi inte uppmarksammar dem.

For att uppmarksamma barn/elever pa kommunens stod till anhoriga barn till missbrukare finns ett samarbete med Barn- och ungdomssupporten. Varje host arrangeras teaterforestallningen Bengtsson pa dorren, for alla kommunens sjundeklassare.

Under 2016 har forskolepersonal aven genomgatt utbildning i Family Lab, ett relationistiskt forhallningssatt.

Omsorgsforvaltningen

I omsorgsforvaltningen finns en halvtidstjanst som anhorigkonsulent som tillika innehar halvtidstjansten som frivilligsamordnare. Konsulenten fungerar som samordnare for anhorigombuden inom omsorgen, anordnar traffar och utbildningsdagar for anhorigombuden, bistar med material, men har aven en del direkt kontakt med anhoriga som lotsas vidare till ratt funktion och enhet. Saval konsulent som strateg anordnar dessutom informationstraffar och utbildningsinsatser om anhorigstod i olika forum, t.ex. i foreningssammanhang eller for personalgrupper. Har deltar aven andra specialistfunktioner sasom t.ex. demenssjukskoterska och psykiatrisamordnare. Demenssjukskoterskan anordnar anhorigcirkel inom sitt arbetsomrade, i samarbete med Demensforeningen.

Under 2015 har alla anhorigombud erbjudits atertraffar, och under 2016 har ett par utbildningstillfallen genomforts for saval chefer som befintliga respektive nya anhorigombud.

Anhorigombuden, tillsammans med sina chefer, ansvarar for att anhorigfragan finns pa agendan, t.ex. vid APT, och att anhoriga erbjuds information och rad och stod. Pa flera enheter anordnas anhorigtraffar och anhorigsamtal.

Socialförvaltningen

Anhöriga uppmärksammas i socialförvaltningens verksamheter, såsom i Barn- och ungdomssupportens föräldragrupper och föräldrakurser och i deras Vändpunktträffar för barn och unga. Här finns också samarbetet med buf, se ovan. Facebook och Schoolsoft är fungerande informationskanaler för att nå anhöriga inom Barn- och ungdomssupportens verksamhet. BUS har också tagit aktiv del i utbildandet av personal i det relationistiska förhållningssättet.

Anhöriga finns hos Familjefrids behandlare när någon får hjälp mot våld i hemmet och hos Maria Skåne Nordosts socialsekreterare inom missbruksvården. Anhöriga välkomnas också av Novums samtalsterapeuter som vänder sig till en bred målgrupp, och i Lyktans grupper för anhöriga till missbrukare.

Varken barn-och utbildningsförvaltningen eller socialförvaltningen har särskilda centrala funktioner för anhörigstödet förutom anhörigstrategen. Anhörigområdet finns inte specificerat i dessa nämnders verksamhetsplaner. I deras verksamheter finns dock personal som utbildats i anhörigstöd, och som uppmärksammar även anhöriga.

Utvecklingsbehov

I många avseenden är Hässleholms kommun väl framme i anhörigstödet. Hässleholmsmodellen med anhörigstöd placerat i de verksamheter där anhöriga finns, och ett gott samarbete med anhöriga även genom ideell sektor, är en stabil grund för ett väl fungerande anhörigstöd. Det finns emellertid fortfarande vita fläckar. Vi behöver bland annat bli bättre på att hitta de anhöriga som inte hittar till oss, t.ex. äldre som vuxit in sin roll som omvårdare och riskerar att själva bli drabbade av ohälsa, eller anhöriga till missbrukare och riskbrukare. Om cirka en femtedel av befolkningen är anhöriga, så hittar vi enbart en bråkdel i tid. Vi behöver fler förebyggande verksamheter.

Även de allra yngsta har rätt till stöd. Enligt alla de tre lagstiftningar som styr nämnderna i de tre förvaltningarna, har barn och unga rätt till olika former av stöd. Nationell anhörigstatistik ger vid handen att cirka 20 procent av barnpopulationen, 3000 barn i Hässleholm kommun, fem-sex elever i varje skolklass, lever i familjer där någon familjemedlem (förälder/syskon/morförälder) lider av missbruk, psykisk ohälsa, fysiskt eller psykiskt funktionshinder, har avlidna eller frihetsberövade föräldrar, eller lever i familjer där det utövas våld. Hur barnen klarar av sin situation beror i mångt och mycket på vilka skyddsfaktorer som finns.

Forskning visar att dessa barn löper en stor risk att fara illa. Forskning och rapporter visar även att ett differentierat stöd, tidigt, inte alltid så omfattande, med trygga vuxna i närmiljön, är det bästa stödet för de flesta. För många barn räcker det att ha kontakt med en vuxen utanför familjen, som vet hur barnet har det, som lyssnar. Att samtala med barn om svårare frågor behöver inte vara så svårt. Om fler vuxna kan, vill och vågar ta ett samtal med barn om deras situation är mycket vunnet. Ett alternativ för Hässleholms kommun kan vara en satsning på barnpiloter, personal med utbildning i specifika barn- och ungdomsfrågor, med kompetens även inom anhörigområdet.

Extern samverkan

Blandat lärande nätverk – barn som anhöriga

Under 2016 har blandade lärande nätverk initierats av Nationellt kompetenscentrum anhöriga (Nka) med fokus på barn som anhöriga. Det har i nordöstra Skåne bildats fyra separata nätverk - i Perstorp, Kristianstad, Hässleholm och slutligen ett fjärde nätverk för de övriga kommunerna. Här möts olika professioner från olika verksamheter. Nka spelar en viktig roll i planering och utvärdering, och 2016 års sammankomster avslutas i samband med Anhörigforum och konferensen *Vi ska inte vänta och se hur det går*.

Syftet med nätverket är att

- kartlägga vilket stöd som redan finns för de anhöriga barnen och deras föräldrar
- dela erfarenheter och kunskap mellan olika aktörer samt öka kunskapen om varandras verksamheter
- införa nya perspektiv i utformningen av information, råd och stöd
- skapa stödmaterial om barn som anhöriga för personal som hanterar frågan
- utveckla och samordna stöd till anhöriga barn

Röda Korset

Under 2016 har Röda Korset, i samarbete med Anhörigas Riksförbund, utarbetat material för anhörigcirklar. De genomför också cirkelledarutbildningar. Anhörigstrategen samverkar lokalt med Röda Korset för att under våren 2017 få till stånd en grupp som utbildar sig till cirkelledare och med start hösten 2017 erbjuder anhörigcirklar i Hässleholms kommun. Anhörigstrategen deltar också i de nätverksträffar som Röda Korset Skåne arrangerar på temat erfarenhetsutbyte och utveckling. Här deltar såväl ideella krafter från RK som Skånes kommuners anhörigstödsanställda, så som konsulenter och strateger. Dessa träffar har hållits i 15 år.

Barnrättsstrateger

Skånes barnrättsstrateger (anhörigstrategen är utbildad barnrättsstrateg, SKL:s och KFSK:s utbildning) träffas två gånger årligen på nätverksmöten.

Hässleholms kommun har åtminstone fyra funktioner som i olika avseenden och situationer hanterar barnrättsfrågor:

- barn- och ungdomssupporten (SF)
- specialpedagogisk samordnare (BUF)
- folkhälsostrategen (KLLK)
- anhörigstrategen

Skånes anhörigstöd

Hur kommuner väljer att rigga sitt anhörigstöd är mycket olika. För att utbyta erfarenheter, samordna och fortbilda finns ett nätverk för anställda inom anhörigstöd i Skåne. Två länssamordnare håller i planeringen och årligen inbjuds till två träffar med program, i någon av Skånes kommuner. Länssamordnarna deltar i sin tur i riksnätverket för anhörigstöd. Anhörigkonsulent och anhörigstrateg har vid olika tillfällen deltagit i detta nätverk.

Nationellt kompetenscentrum anhöriga

Nka är en stor kunskapskälla att ösa ur, och bistår ofta med både råd och dåd. De anordnar utbildningsdagar med mera, och tar fram material i flera olika sammanhang. Deras hemsida presenterar dessutom webbutbildningar för olika yrkeskategorier. Anhörigstrategen har under 2016 och det blandade lärande nätverket haft ett tätt samarbete med Nka, och de kommuner som samarbetet kring Blandade Lärande Nätverk om Barn som anhöriga.

Anhörigforum

I samverkan med bland andra föreningar, Svenska Kyrkan och Hässleholm Kultur har Anhörigforum genomförts under två år i Hässleholm. Under en vecka 2015, och under en månad 2016 har vi satt strålkastaren på anhörigas situation, på hur kommuner med flera kan stödja anhöriga. Detta för att visa att många befinner sig i en utsatt situation och för att uppmärksamma anhöriga på att de har rätt till stöd och kan få stöd, innan de själva drabbas av ohälsa.

Studieförbunden

Under 2016, i samband med utvecklingsdag för Anhörigrådet samarbetar anhörigstrategen med Studieförbundet och ABF – planering, genomförande, utvärdering. Studieförbunden har fler föreningar med anhörigfokus knutna till sig, vilka kan vara aktuella för Anhörigrådet, t.ex. dyslexiföreningen. Dessa föreningar söker också efter lämplig lokal för sina anhörigverksamheter.

Budgetförutsättningar

Styrgruppen för anhörigstöd fattar varje år beslut om hur budgeten ska fördelas under kommande verksamhetsår. 1,6 miljoner har av kommunfullmäktige avsatts för att utveckla anhörigstödet och samtidigt bibehålla en god kvalitet. Det motsvarar den summa som kommunen fått i statsbidrag, 31 kr/invånare, till anhörigstöd. Budgeten ligger under omsorgsförvaltningen, och anhörigstrategens tjänst finansieras inom ramen för dessa resurser.

De 1,6 miljonerna är bara en bråkdel av vad anhörigstödet omfattar i Hässleholm och summan används för att upprätthålla och vidareutveckla ett gott anhörigstöd. Det mesta av kostnaderna för anhörigstöd finansieras inom respektive nämnds ordinarie verksamhet.

De två senaste åren har resulterat i ett överskott:

År 2014	574 tkr
År 2015	415 tkr
År 2016	200 tkr (prognosticerat överskott)

Per 2016-12-23 finns det 405 tkr på ett balanskonto, gamla stimulansmedel.

Budget	2017	2018
Anhörigstrateg	627	643
Identifiera barn	10	10
Studiebesök Västerås	18	0
Plan barnpilot	5	0
Utbilda barnpiloter	0	200
Anhörigombudsdagar	200	200
Riktade utb	70	60
Anhörigstödsinfo	2	2
Uppsökande verksamhet	150	150
Workshoppar	5	5
En bra plats	100	100
Annonser	10	10
Anhöringen	160	160
PR-mtrl	2	2
Anhörigråd	124	125
Externa nätverk	25	25
Bengtsson på dörren	85	85
Anhörigcirklar RK	30	5
Tematiska föräldramöten	50	50
Anhörigriksdag	50	50
Summa	1723	1882

Övergripande mål

Hässleholms kommun har ett gott anhörigstöd i flera olika avseenden, och för att upprätthålla detta och bli bättre på att uppmärksamma anhöriga, hitta dem och utveckla nya verksamheter finns ett antal övergripande mål. Dessa har i sin tur olika aktiviteter kopplade till sig, samt budget.

1. Medarbetare och politiker har goda kunskaper om anhörigstöd

Hässleholms kommun har ett gott stöd till barn som är anhöriga

Blandade lärande nätverk fortsätter sina träffar under 2017-2018 och fokuserar på gemensamma satsningar. Ett alternativ för att utveckla ett nära anhörigstöd till barn och unga är att i första hand utbilda barnpiloter i personalen. Dessa ser, samtalar, ger information, råd och eventuellt även stöd. Under 2017 utreds barnpiloters förutsättningar och uppgifter i Hässleholm, och organisationen sätts under 2018.

Aktivitet	Målgrupp	Ansvarig	Budget 2017	Budget 2018
Identifiera barn som anhöriga, fortsätta inventeringen av verksamheter och utveckla nya, t.ex. nattvandring	Personal	Strateg	10 000	10 000
Studiebesök i Västerås – Förebyggarcentrum, barnpilot-verksamheten	Personal SF, OF, BUF	Familjefridsamordnare / anhörigstrateg	18 000	0
Planering för barnpilotverksamhet	BOSS	BOSS/processledare/anhörigstrateg	5 000	0
Utbilda barnpiloter	Personal mfl	BOSS	0	200 000
Utveckla generellt föräldrastöd	Alla föräldrar i Hlm kn	BOSS	50 000	50 000

Hässleholm uppmärksammar anhöriga och utvecklar dialogen med anhöriga

Personal som träffar anhöriga är medveten om den situation anhöriga kan befinna sig i och kan på bästa sätt bemöta dem och ge dem information, råd och stöd. Centrala funktioner är anhörigkonsulent i omsorgförvaltningen och anhörigstrateg som resurs för tre förvaltningar.

Personal i de tre förvaltningarna har goda kunskaper om anhörigstöd och vilket stöd anhöriga kan få i Hässleholms kommun. Genom anhörigombuds dagar, medverkande på anhörigräddning, workshoppar, riktade utbildningsinsatser och liknande, upprätthåller personalen sitt engagemang och god standard på anhörigstödet. Vikariekostnader är inberäknade i kostnaderna.

Aktivitet	Målgrupp	Ansvarig	Budget 2017	Budget 2018
Anhörigstrateg inkl kompetensutveckling	Personal/medborgare	OF/Styrgrupp för anhörigstöd	627 000	643 000
Anhörigombuds dagar, två tematiska halvdagar om året	Anhörigombud OF	Anhörigkonsulent	200 000	200 000
Representanter deltar vid Anhörigriksdagen	Personal, anhörigombud chefer	Strateg / konsulent	50 000	50 000
Årligen återkommande riktade utbildningar, konferenser, föreläsningar	Personal i SF och BUF	Strateg	70 000	60 000
Anhörigstödsinfo i våra verksamheter	Personal	Strateg	0	0
Bengtsson på dörren	Alla elever årskurs 7	BUS/Grundskolan	85 000	85 000

Äldre anhöriga erbjuds stöd

Många äldre anhöriga är ensamma med sina omvårdande uppgifter. Att upptäcka dessa äldre anhörig genom uppsökande verksamhet och kartlägga deras hälsotillstånd och erbjuda hjälp och stöd är en viktig uppgift. Vid träffar med denna grupp anhöriga kan såväl samtal som enkät om belastningsskala vara användbara metoder.

Aktivitet	Målgrupp	Ansvarig	Budget 2017	Budget 2018
Uppsökande verksamhet	Dolda anhöriga	OF/Resurs	150 000	150 000

Det interna samarbetet är formaliserat

Flera olika funktioner har anhörigstöd mer eller mindre uttalat i sina tjänster och formaliserar samarbete och samverkan, t.ex. mellan familjefridsamordnare, samordnande specialpedagog mfl. Personal som kommer i kontakt med anhöriga har god kännedom om Hässleholms kommuns anhörigstöd; vet vilken information som finns, vilka råd man kan ge och vilket stöd vi kan erbjuda.

Aktivitet	Målgrupp	Ansvarig	Budget 2017	Budget 2018
Förtydliga strukturer för samarbete kring anhörigstöd i förvaltningarnas arbetsgrupper	Personal inom anhörigstöd, t.ex. anhörigkonsulent, familjefridsamord	Strateg	0	
Workshoppar för personal som kommer i kontakt med anhöriga för att tydliggöra kedjan: info, råd, stöd	Personal i SF, BUF och OF	Strateg	5 000	5 000

Anhörigstöd finns i respektive nämnds verksamhetsplan

Aktivitet	Målgrupp	Ansvarig	Budget 2017	Budget 2018
Framskrivning av anhörigstöd i respektive nämnds verksamhetsplan	Medborgare	LG i SF, OF, BUF	0	0

2. Ett nära och tillgängligt anhörigstöd

En bra plats - webbaserat anhörigstöd

En bra plats är en välkänd sida i kommunen och har minst 100 aktiva anhöriga anslutna samt flera inloggare och kontaktpersoner inom olika områden.

Aktivitet	Målgrupp	Ansvarig	Budget 2017	Budget 2018
Abonnemang	Medborgare	Strateg	100 000	100 000
Informationsmöten i verksamheterna och i föreningarna	Personal/anhöriga	Strateg	0	0
Annonser i media	Medborgare	Strateg/kommunikatör	10 000	10 000
Nyhet på hemsidan	Medborgare	Kommunikatör	0	0

3. Medborgare får enkel och tydlig information om anhörigstöd inom Hässleholms kommun

Anhörigstödet ska vara synligt. Medborgare ska känna till att stöd till anhöriga erbjuds. Anhöriga i belastande situationer ska veta var de kan söka hjälp, för att undvika egen ohälsa.

Tidningen Anhöringen

Tidningen Anhöringen 2017 ska presentera Hässleholms samarbete och samverkan med föreningar i kommun och region. I numret ges en bild av IOP, av Anhörigråd och av rådets föreningars anhörigstöd. Här finns också en presentation av den satsning på anhörigcirklar som Röda Korset tagit fram i samarbete med Anhörigas Riksförbund. I samma nummer finns utrymme för texter om medborgardialog och inflytandetrappan. En inledande artikel presenterar Anhöringen och vad den fyller för funktion och var tidigare nummer finns att hitta.

Tidningen Anhöringen 2018 ger en bild av anhörigstöd ur ett bredare perspektiv, såsom 2015 års tryck. Här finns ett par uppslag om hemvården och dess anhörigombud, om hur *En bra plats* fungerar, utifrån intervjuer med

anhörigombud, och den uppsökande verksamheten får en egen artikel. Här finns också en artikel om kommunens första barnpiloter.

Aktivitet	Målgrupp	Ansvarig	Budget 2017	Budget 2018
Redaktionellt arbete	Medborgare i Hässleholms kommun	Strateg/redaktions-grupp	160 000	160 000

Utveckla hemsidan

Hemsidan ger en tydlig bild av anhängstödet i Hässleholms kommun, med länkar till andra aktörers verksamheter.

Aktivitet	Målgrupp	Ansvarig	Budget 2017	Budget 2018
Hålla hemsidan aktuell	Medborgare	Strateg/kommunikatör	0	0
Vykort/PR för hemsidans alias	Medborgare	Strateg	2000	2 000

4. God intern och extern samverkan

Genom Anhörigråd och de föreningar som finns representerade där, samt genom samverkan med andra aktörer, såsom Svenska kyrkan, Röda korset och nätverk för barnrättsstrategier erbjuder vi ett anhängstöd för många olika målgrupper. Anhörigstödet i Hässleholms kommun finns som medspelare på olika arenor.

Anhörigråd

God anhörigdialog finns i Anhörigrådets möten, och genom de aktiviteter som Anhörigrådets föreningar arrangerar. Anhörigrådet får ett eget årshjul avseende aktiviteter, utifrån dess stadgar (se bilaga) och de förutsättningar som ges organisatoriskt. Anhörigrådet är en självklar remissinstans för anhörigfrågor som berör föreningarnas medlemmar i synnerhet och anhängstöd i allmänhet.

Aktivitet	Målgrupp	Ansvarig	Budget 2017	Budget 2018
Anhörigråd fyra möten under året samt föreningarnas anhörigaktiviteter	Anhöriga	Anhörigråd	100 00	100 000
Två föreningsdagar per år, där den ena är Nat. Anhörigdagen	Medborgare/Anhöriga	Anhörigråd	24 000	25 000

Samverkan med lokala aktörer

Röda Korset och Svenska kyrkan är två stora aktörer i kommunen, som erbjuder medmänskligt stöd och då även stöd till anhöriga. Hässleholms kommun har ett gott samarbete med lokala aktörer.

Aktivitet	Målgrupp	Ansvarig	Budget 2017	Budget 2018
Röda Korsets utbildning för cirkelledare	Anhöriga	RK/strateg	30 000	0
Anhörigcirklar	Anhöriga	RK/strateg	0	5 000

Deltagande i nätverk

Anhörigstödet deltar i flera nätverk: Skånes anhörigstöd, Nordöstra Skånes anhörigstöd, Blandat lärande nätverk för barn som anhöriga, Skånes nätverk för barnrättsstrateger. Strategen deltar som medarrangör där det är befogat.

Aktivitet	Målgrupp	Ansvarig	Budget 2017	Budget 2018
Nätverkande	Medborgare	Strateg	25 000	25 000